

ЗАТВЕРДЖЕНО

директор Черкаського обласного
Центру туризму, краєзнавства і
екскурсій учнівської молоді
Черкаської обласної ради

О. М. Фігура
наказ / 12.04.2017 №40

УМОВИ

проведення обласного етапу Всеукраїнського зльоту юних
туристів-краєзнавців

I. Час і місце проведення

Обласний етап Всеукраїнського зльоту юних туристів краєзнавців (далі – зліт) проводиться з 12 по 14 травня 2017 року Черкаським обласним Центром туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради поблизу села Геронимівка Черкаського району.

II. Керівництво зльотом

Загальне керівництво проведенням зльоту здійснює управління освіти і науки облдержадміністрації. Безпосередня організація та проведення зльоту покладається на Черкаський обласний Центр туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (далі – Центр) та Головну суддівську колегію (далі – ГСК) зльоту.

III. Учасники зльоту

1. До участі у зльоті допускаються команди навчальних закладів від міст та районів області, до складу яких входять учні **2003-2000** років народження – кращі дослідники, члени туристсько-краєзнавчих груп і пошукових загонів навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки України.

Дозволяється участь у зльоті учня (не більше одного в команді) **2004** року народження, який виявив відповідний рівень знань у пошуково-дослідницькій роботі і має спецдопуск лікаря спортивної медицини.

2. Кількісний склад команди 10 осіб (8 учнів і 2 керівники). На керівників покладається відповідальність за збереження життя та здоров'я учнів.

Один із керівників – представник команди – фахівець певного напрямку краєзнавчих досліджень або спортивно-туристської підготовки, який залучається до суддівства зльоту за рішенням ГСК.

IV. Програма зльоту (попередня)

Програма зльоту передбачає роботу за такими напрямками туристсько-краєзнавчих досліджень: історичне краєзнавство, археологія, фольклор і етнографія, геологія, географічне краєзнавство, екологія.

12.05.2017

13.30-14.30 Заїзд команд. Реєстрація. Проходження мандатної комісії.
 14.30 – 15.00 Розміщення команд. Облаштування таборів.
 15.00 – 17.00 „Трійця трьома святами багата: квітами, травами й рум’яним літом”
 17.00 – 18.00 Відкриття
 18.10 – 20.00 Конкурс „Візитка команди”
 20.00 – 21.00 Нарада представників
 21.00 – 22.00 Нарада суддів
 23.00 Відбій
 21.00 – 22.30 Вечір – знайомство „В колі друзів”

13.05.2017

7.00 Підйом. Сніданок
 8.00 – 17.00 Туристсько-краєзнавчий маршрут
 18.00-20.00 Туристсько-краєзнавча вікторина.
 20.00 – 21.00 Нарада представників
 21.00 – 22.00 Нарада суддів
 23.00 Відбій

14.05.2017

7.00-7.30 Підйом
 7.30-8.00 Сніданок
 8.00-11.00 – Творчі майстерні
 11.00-12.30 – Репортаж про зліт
 12.30-13.00- Обід
 13.00 -15.00 – Підведення підсумків
 15.00 – 16.00 – Закриття. Нагородження

V. Документація та терміни її подання

1. Попередні заявки на участь у зльоті подати до **24 квітня 2017 року** на адресу Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради: centrum_turist@ukr.net.

2. До мандатної комісії на місці проведення зльоту подаються такі документи:

наказ про направлення команди на зазначений захід, завірений печаткою відповідного органу управління освітою;

список команди (у список включаються і керівники), завірений печаткою відповідного органу управління освітою;

іменна заявка команди за формою, що додається;

паспорти учасників (на учнів до 16 років – свідоцтва про народження) або проїзний документ дитини для виїзду закордон;

учнівські квитки або довідки з місця навчання за 2016-2017 н.р. з фотографією (не раніше 2016 року), завірені печаткою, що перекриває фотографію на одну третину, підписані директором навчального закладу;

медичні довідки про санепідемоточення на кожного учня;

медичні книжки керівника та заступника керівника команди;

страхові поліси на кожного учасника команди на весь період проведення зльоту.

VI. Умови прийому та розміщення команд

Команди розміщуються в польових умовах (наметах) на території лісового масиву район села Геронимівка Черкаського району. Команди повинні мати все необхідне спорядження для організації харчування та польового наметового табору. Організатори зльоту не забезпечують учасників туристичним спорядженням.

Медичний супровід зльоту буде забезпечений організаторами. Команди повинні мати медичну аптечку.

VII. Нагородження переможців

Переможці визначаються в кожному виді програми окремо. На дистанціях „Туристсько-краєзнавчий маршрут”, „Конкурсна програма” та Творчі майстерні переможці нагороджуються грамотами, їх керівники – дипломами Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради.

Переможці в кожному виді зльоту нагороджуються грамотами Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради.

VIII. Фінансування

Витрати команд на участь у змаганнях (харчування учасників зльоту та їх керівників, транспортні перевезення до місця проведення заходу та у зворотному напрямі тощо) здійснюються за рахунок організації, яка відряджає.

Додаток 1
до Умов проведення зльоту юних
туристів-краєзнавців

Туристсько-краєзнавчий маршрут

Загальні відомості про дистанцію будуть повідомлені командам напередодні проведення маршруту.

Умови проходження маршруту

Команда в складі 7 осіб повинна пройти маршрут по пересіченій місцевості та знайти контрольно-залікові станції, контрольні пункти (КП) з використанням різних видів орієнтування на місцевості, подолати технічні етапи (дистанція I класу). На всіх етапах дистанції працює 6 осіб, 1 учасник команди у роботі на етапах участі не бере, супроводжує команду з командною карткою і слідкує за її заповненням. Прізвище цього учасника записується в командну картку і під час проходження дистанції він повинен мати при собі документ, що засвідчує його особу.

На дистанціях знаходяться КП з орієнтування, технічні етапи, етапи спецзавдань та контрольно-залікові станції:

1. Історичне краєзнавство.
2. Археологія.
3. Екологія.
4. Геологія.
5. Географічне краєзнавство.
6. Фольклор і етнографія.

Туристсько-краєзнавчий маршрут проводиться за принципом „ралі”.

Команди починають роботу на станціях та технічних етапах згідно з графіком. У разі запізнення, команда допускається до виконання завдань, але лише у випадку, якщо запізнення не перевищує часу, відведеного для роботи згідно з графіком руху команди.

У випадку, коли час запізнення перевищує час, визначений для роботи, команда до виконання завдань не допускається, а продовжує рух до наступної станції, суддя про це робить запис у картці команди.

Для виконання робіт на контрольно-залікових станціях та подолання перешкод необхідно мати командне спорядження згідно з додатком 1.

Обладнання станцій та технічних етапів здійснюється суддівською колегією змагань.

При виході на контрольно-залікову станцію команда заходить в зону виконання завдання, отримує завдання та виконує його.

Робота на кожній станції складається з практичних краєзнавчих прийомів (досліджень), вміння користуватись якими повинні показати учасники, та перевірки основ теоретичної підготовки.

Термін виконання завдання 20 хвилин. 5 хвилин судді перевіряють завдання.

Персональний склад команди визначається делегацією самостійно і повідомляється ГСК технічною заявкою перед стартом з поданням підтверджуючих документів на учасників команди.

Орієнтовний перелік краєзнавчих завдань

Історичне краєзнавство:

- географічна прив'язка станції;
- польовий опис пам'ятки історії та культури;
- класифікація предметів за видами історичних джерел;
- основи теоретичної підготовки з історії України.

Археологія:

- географічна прив'язка станції;
- польовий опис археологічної знахідки;
- розмітка розкопу на місцевості методом „єгипетського трикутника”;
- складання плану запропонованого розкопу у заданому масштабі;
- основи теоретичної підготовки з археології України.

Екологія:

- географічна прив'язка станції;
- відбір проби води з поверхневого шару водойми;
- аналіз та опис наданих зразків води;
- визначення видів рослин;
- основи теоретичної підготовки.

Геологія:

- географічна прив'язка геологічного відслонення;
- опис геологічного відслонення;
- визначення мінералів і гірських порід;
- основи теоретичної підготовки з геології.

Географічне краєзнавство:

- географічна прив'язка досліджуваного об'єкту;
- опис ґрунтового покриву;
- визначення формули ділянки лісу;
- визначення площі поперечного перерізу малої річки, швидкості течії та витрат води;
- основи теоретичної підготовки з географії України.

Етнографія та фольклор:

- географічна прив'язка станції;
- опис предмета народного побуту;

- анкетування твору народної творчості (казка, легенда, дума, пісня, обрядові дійства, обрядові дійства, прислів'я, приказки, колискова, веснянка, тощо).

Орієнтовний перелік видів орієнтування

орієнтування в заданому напрямі по карті;
орієнтування по лінії, позначеній на карті;
орієнтування по маркованій дистанції;
орієнтування по легенді. (можна 2 – 3 етапи)

Орієнтовний перелік технічних етапів

підйом по схилу спортивним способом;
спуск по схилу спортивним способом;
траверс схилу (горизонтальні і похилі ділянки);
навісна переправа (через річку, яр);
переправа по колоді (через річку, яр);
рух по купинах;
рух по жердинах;
переправа по паралельних мотузках (через річку, яр);
подолання природної перешкоди з використанням підвішеної мотузки («маятник»).

Орієнтовний перелік спецзавдань

визначення умовних знаків топографічних карт;
визначення умовних знаків спортивних карт;
визначення висоти недоступного об'єкта;
визначення відстані до недоступного об'єкта;
визначення азимуту;
визначення крутизни схилу;
вимірювання відстані кроками;
визначення сторін горизонту за місцевими ознаками;
складання карти із розрізнених частин (за принципом пазлу);
в'язання вузлів;
перша медична допомога.

Остаточний перелік спеціальних завдань, видів орієнтування та технічних етапів буде визначено ГСК напередодні проведення маршруту та оголошено на нараді представників.

Судді на контрольно-залікових станціях на контрольній картці команди відмічають результати роботи в балах.

Після виконання завдання учасники, які його виконували, приєднуються до команди і команда в повному складі продовжує рух по дистанції.

Суддівство етапів орієнтування та туристсько-спортивних етапів проводиться відповідно до Положення про зліт, Умов зльоту та чинних Правил змагань зі спортивного туризму.

Підведення підсумків туристсько-краєзнавчого маршруту

1. Після проходження туристсько-краєзнавчого експедиційного маршруту, місця між командами розподіляються за сумою балів, отриманих в результаті виконання всіх завдань маршруту, які вираховуються як різниця між максимальною оцінкою та сумою штрафних балів отриманих командою під час проходження.
2. Якщо команди набирають однакову кількість балів, пріоритет має команда, яка набрала більшу кількість балів при виконанні краєзнавчих завдань на контрольно-залікових станціях. Якщо і цей показник однаковий – вступає в силу пріоритет етапів, оголошений ГСК напередодні змагань.
3. Команди, які не мають заліку на окремих етапах та станціях займають місця після команд, які мають більш повний залік у відповідності до кількості пройдених етапів.

Творчі майстерні

Програма зльоту передбачає роботу творчих майстерень за напрямками туристсько-краєзнавчих досліджень: історичне краєзнавство, археологія, екологія, геологія, географічне краєзнавство, фольклор і етнографія.

У кожній творчій майстерні бере участь один учасник від команди, який представляє звіт про пошуково-дослідницьку роботу гуртка, експедиційного загону, творчого об'єднання, членом якого він є, за період від попереднього зльоту. Роботи Малої академії наук на творчі майстерні не подаються. Для виступу надається до 10 хвилин. Звіт супроводжується показом ілюстративного матеріалу. Використання технічних засобів не передбачається. До журі подається повний зміст звіту.

Оцінка виступу проводиться за 60-бальною системою і передбачає:

- відображення пошукової роботи	- 15 балів;
- використання літературних, архівних джерел	- 10 балів;
- використання та пропаганда зібраних матеріалів	- 15 балів;
- відповідність ілюстративного матеріалу звіту	- 5 балів;
- володіння матеріалом	- 10 балів;
- культура мовлення	- 5 балів.

Підведення підсумків

Кінцевий результат команди визначається за сумою балів, отриманих під час роботи шести творчих майстерень.

При однаковій сумі балів вступає в силу пріоритет одного з напрямків краєзнавства, визначених ГСК напередодні роботи майстерень.

Команди, які не брали участі в роботі однієї чи більше майстерень займають місця після команд з більш повним заліком.

Конкурсна програма

У Зльоті будуть проведені наступні конкурси:

- візитка команди;
- конкурс-захист короткотермінової пошуково-дослідницької роботи за темою „Трійця трьома святами багата: квітами, травами й рум'яним літом”;
- туристсько-краєзнавча вікторина.

Конкурс „Візитка команди”

У цьому конкурсі учасники мають представити свою команду та місто/район від якого виступає команда. Для виступу команді надається до 7 хвилин.

Критерії оцінки:

- назва команди	- 4 бали;
- емблема (відповідність назві команди)	- 4 бали;
- майстерність представлення	- 4 бали;
- художнє оформлення	- 5 балів.
Максимальна кількість балів	- 17 балів.

Конкурс-захист короткотермінової пошуково-дослідницької роботи за темою „Трійця трьома святами багата: квітами, травами й рум'яним літом”

Для дослідження та відтворення пропонується обряд, пов'язаний з народними традиціями та віруваннями.

Захист командний, відбувається у вигляді дійства, сценки, частини обряду тощо. Під час захисту потрібно розкрити **семантику та символіку** обрядових предметів, а також показати взаємозв'язок між учасниками обряду.

На захисті можна демонструвати маломірні предмети, що зручні для транспортування до місця зльоту. Інші предмети демонструються у вигляді зображень, ілюстрацій на папері, картоні, ватмані.

У журі напередодні подається текст захисту об'ємом до 3-х друкованих сторінок. До тексту додаються фотографії або малюнки розміром А-4 (не більше 3-х).

Використання технічних засобів під час виступу не допускається, можливий „живий” музичний супровід. Для виступу команді надається до 15 хвилин.

Конкурс судиться методом експертної оцінки.

Критерії оцінки:

- зміст виступу (відповідність тематиці)	- 15 балів;
- майстерність виконання (артистичність)	- 10 балів;
- загальне враження	- 5 балів;
- акомпанемент	- 5 балів;

- костюми, оформлення	- 5 балів;
- гумор, оригінальність	- 5 балів.
Максимальна кількість балів	- 45 балів.

Туристсько-краєзнавча вікторина

Проводиться в письмовій формі. Від делегації беруть участь **три** учасники, які повинні виявити знання з географії, історії України, літератури, краєзнавства, народознавства, туризму.

Конкурс „Репортаж про Зліт” (поза заліком)

У цьому конкурсі учасники мають представити свої враження та побажання організаторам в гумористичній, жартівливій формі. Для виступу команді надається до 7 хвилин.

Підведення підсумків:

Загальнокомандний результат у конкурсній програмі визначається за меншою сумою місць конкурсів.

Якщо сума місць у команд однакова, пріоритет надається команді, яка посіла вище місце в туристсько-краєзнавчій вікторині.

У разі, якщо команда не взяла участі в одному із конкурсів, вона посідає місце після команд з більш повним заліком.

Додаток 2

Список обладнання та інвентаря для проходження туристсько-краєзнавчого експедиційного маршруту.

1. Технічні етапи і орієнтування:

стандартні страхувальні системи на кожного учасника;
вуса самостраховки $\varnothing$ 10 мм 2 шт. на кожного учасника;
рукавиці брезентові на кожного учасника;
карабіни 4 шт. на кожного учасника;
прусики на кожного учасника;
компас;
поліетиленові файли для командної карточки, карти;
дощовики на кожного учасника;
медична аптечка, вода.

Додаток 3
до Умов проведення зльоту юних
туристів-краєзнавців (пункт 1 розділу V)

В Головну суддівську колегію обласного етапу
Всеукраїнського зльоту юних туристів-краєзнавців

ІМЕННА ЗАЯВКА КОМАНДИ

_____ районний (міський)
відділ освіти просить допустити до участі у обласному етапі Всеукраїнського
зльоту юних туристів-краєзнавців команду у такому складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові учасника	Рік народження	Навчальний заклад, клас	Ідентифікацій код	Дозвіл лікаря на участь у зльоті, печатка лікувального закладу
1	2	3	4	5	6

Керівник команди

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Заступник керівника

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Всього допущено до зльоту – _____ чоловік
(словами)

М.П.

(Печатка

лікувального закладу)

Лікар

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

(Печатка

відділу освіти)

Начальник
відділу освіти

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)